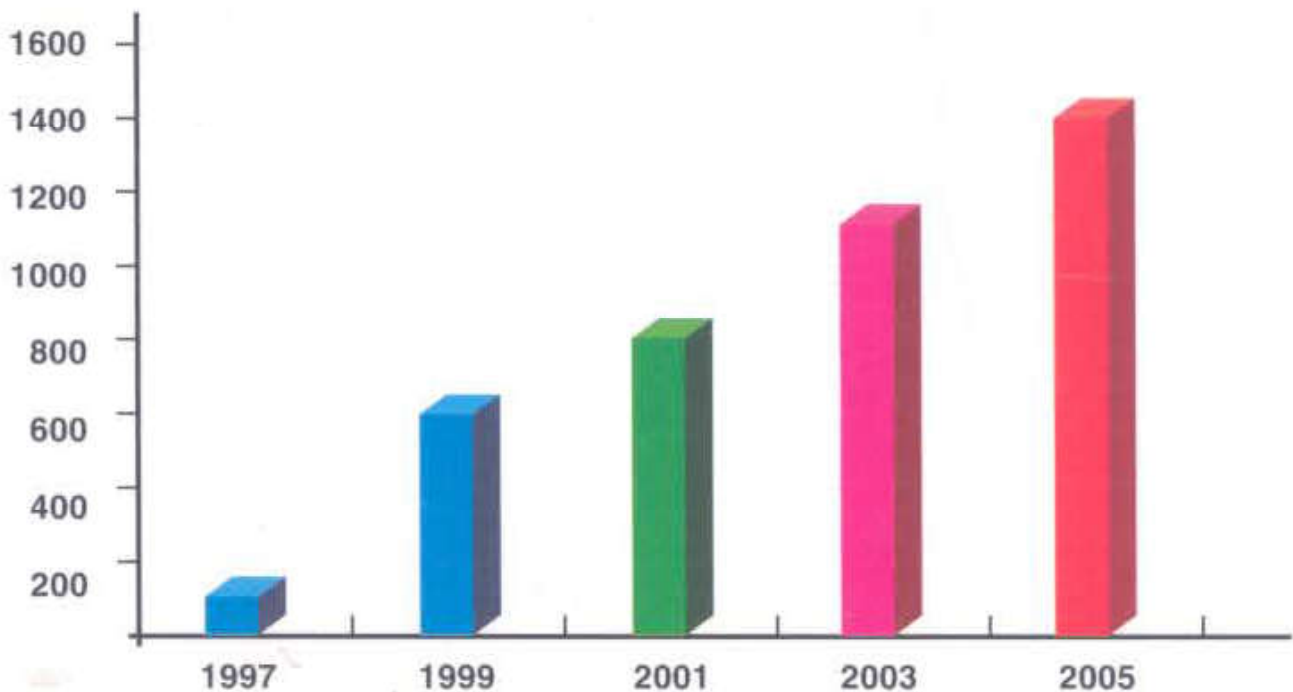

TRƯỜNG ĐẠI HỌC KINH TẾ TP.HCM
KHOA KINH TẾ PHÁT TRIỂN
P.GS.TS. PHAN THỨC HUÂN

KINH TẾ PHÁT TRIỂN :

(Development Economics)

NHÀ XUẤT BẢN THỐNG KÊ
TP.HỒ CHÍ MINH NĂM 2006

**TRƯỜNG ĐẠI HỌC KINH TẾ TP. HCM
KHOA KINH TẾ PHÁT TRIỂN
P. GIÁO SƯ TIẾN SĨ PHAN THỨC HUÂN**

KINH TẾ PHÁT TRIỂN

(DEVELOPMENT ECONOMICS)

**NHÀ XUẤT BẢN THỐNG KÊ
Năm 2006**

LỜI GIỚI THIỆU

Kinh tế học phát triển thường gọi là kinh tế phát triển là một trong những ngành khoa học mới nhất và đầy thử thách trong khoa học và khoa học kinh tế.

Kinh tế học phát triển ra đời do nhu cầu phát triển kinh tế xã hội của thế giới và chủ yếu là thế giới các nước đang phát triển.

Kinh tế học phát triển là một chuyên ngành kinh tế chuyên nghiên cứu về nền kinh tế đặc thù của các nước đang phát triển với cách phân tích và phương pháp luận riêng để làm sáng tỏ, hiểu rõ nền kinh tế của các nước đang phát triển và giúp cho các nước này trở thành những nước công nghiệp phát triển, nhằm đưa 3/4 dân số nghèo khổ trên trái đất đi lên và có cuộc sống tốt đẹp hơn.

Việt Nam là một nước đang phát triển. Nền kinh tế Việt Nam với việc chuyển sang cơ chế thị trường mở cửa nền kinh tế, đa phương hóa trong quan hệ kinh tế đối ngoại và đã đạt được những kết quả nhất định. Song trước mắt nền kinh tế còn rất nhiều khó khăn trên con đường phát triển. Sau hai mươi năm chuyển đổi cơ chế và trên con đường hội nhập quốc tế Việt Nam đã đạt được những kết quả quan trọng trong công cuộc phát triển kinh tế.

Kinh tế học phát triển cung cấp những kiến thức cơ bản, những lý thuyết mô hình, những vấn đề chủ yếu của nền kinh tế các nước đang phát triển, những vấn đề phải đương đầu và những vấn đề đặt ra cho các nước đang phát triển. Đặc biệt kinh tế học phát triển còn làm rõ những vấn đề lý luận đã được áp dụng trong hoạt động kinh tế ở các nước đang phát triển và ở Việt Nam trên con đường phát triển kinh tế từ năm 1950 đến nay, đặc biệt là trong bối cảnh toàn cầu hóa hiện nay.

Nhà xuất bản Thống kê xin trân trọng giới thiệu cuốn sách "*Kinh tế phát triển*" của P. Giáo sư Tiến sĩ Phan Thúc Huân nhằm phục vụ cho công tác giảng dạy và học tập của giảng viên, sinh viên, sinh viên trường Đại học Kinh tế Thành phố Hồ Chí Minh và các trường đại học, đồng thời đáp ứng yêu cầu phát triển đội ngũ cán bộ nghiên cứu kinh tế và quản lý kinh tế phục vụ cho công cuộc phát triển kinh tế của đất nước.

NHÀ XUẤT BẢN THỐNG KÊ

MỤC LỤC

	<i>Trang</i>
- Lời giới thiệu	3

Chương 1

NHỮNG KHÁI NIỆM CƠ BẢN

I. Kinh tế học phát triển	5
1. Khái niệm	5
2. Sự cần thiết phải nghiên cứu kinh tế học phát triển	8
II. Tăng trưởng kinh tế và phát triển kinh tế	12
1. Tăng trưởng kinh tế	12
2. Phát triển kinh tế	28

Chương 2

PHÁT TRIỂN KINH TẾ HIỆN ĐẠI – CÁC NƯỚC PHÁT TRIỂN VÀ ĐANG PHÁT TRIỂN

I. Phát triển kinh tế hiện đại	44
--------------------------------	----

II. Các nước phát triển và đang phát triển	60
1. Các nước phát triển	60
2. Các nước đang phát triển	62

Chương 3

CÁC LÝ THUYẾT VÀ MÔ HÌNH PHÁT TRIỂN KINH TẾ

I. Giới thiệu chung	70
II. Mô hình Karl Marx về phát triển kinh tế	74
III. Lý thuyết các giai đoạn tuyến tính	78
1. Các giai đoạn tăng trưởng của Ross Tow	79
2. Mô hình tăng trưởng của Harrod – Domar	85
IV. Lý thuyết thay đổi cơ cấu	91
1. Lý thuyết phát triển của Lewis	92
2. Mô hình thay đổi cơ cấu của Chenery	103
V. Mô hình kế hoạch hóa các mô hình tăng trưởng của Keynes	107
1. Khái niệm	107
2. Mô hình tăng trưởng của Keynes	108
VI. Mô hình phát triển kinh tế Việt Nam	115
1. Phát triển nền kinh tế sản xuất hàng hóa nhiều thành phần	116

2. Kết hợp thị trường với kế hoạch hóa	122
3. Mở cửa nền kinh tế đa dạng hóa và đa phương hóa quan hệ kinh tế đối ngoại	125
4. Công nghiệp hóa, hiện đại hóa kết hợp với phát triển nông thôn	128
5. Phát triển nguồn lực con người và thực hiện công bằng xã hội	139

Chương 4

CÁC YẾU TỐ QUYẾT ĐỊNH SỰ TĂNG TRƯỞNG VÀ PHÁT TRIỂN KINH TẾ

I. Vốn đầu tư	147
1. Khái niệm	147
2. Nhu cầu vốn đầu tư	148
3. Nguồn vốn đầu tư	153
4. Tác dụng của vốn đầu tư đối với tăng trưởng kinh tế	164
II. Tài nguyên và môi trường	165
1. Tài nguyên	165
2. Môi trường	168
3. Quan hệ giữa tài nguyên và môi trường	169
4. Vai trò của tài nguyên và môi trường đối với phát triển kinh tế – xã hội	169

III. Lao động	173
1. Khái niệm	173
2. Lịch sử phát triển dân số thế giới	175
3. Đặc điểm lao động ở các nước đang phát triển	177
4. Cơ cấu thị trường lao động	181
5. Vai trò của lao động đối với sự phát triển kinh tế	186
IV. Khoa học và công nghệ	188
1. Khái niệm khoa học và công nghệ	188
2. Phát triển khoa học công nghệ ở các nước đang phát triển	190
3. Vai trò của khoa học – công nghệ đối với sự phát triển kinh tế	193

Chương 5

PHÁT TRIỂN NÔNG NGHIỆP

I. Đặc điểm và vai trò của nông nghiệp đối với phát triển kinh tế	197
1. Đặc điểm của sản xuất nông nghiệp	197
2. Vai trò của nông nghiệp	200
II. Mô hình phát triển nông nghiệp theo các giai đoạn phát triển (Theo Sung Sang Park)	210
1. Hàm số sản xuất tổng quát của nền kinh tế	210

2. Hàm số sản xuất nông nghiệp trong giai đoạn sơ khai	211
3. Hàm số sản xuất của giai đoạn đang phát triển	213
4. Hàm số sản xuất nông nghiệp của giai đoạn phát triển	214
III. Chính sách đối với phát triển nông nghiệp và nông thôn	217
1. Phải có chính sách trợ giúp trong công cuộc phát triển nông nghiệp và nông thôn	217
2. Phải có chính sách sử dụng đất nông nghiệp rõ ràng, sòng phẳng, công bằng	218
3. Phải có chính sách hỗ trợ giá cho sản phẩm nông nghiệp	219
4. Đảm bảo các chính sách bảo hộ bằng thuế quan và phi thuế quan	221

Chương 6

PHÁT TRIỂN CÔNG NGHIỆP

I. Lịch sử phát triển công nghiệp	223
1. Cuộc cách mạng công nghiệp lần thứ I (1820 - 1870)	224
2. Cuộc cách mạng công nghiệp lần thứ II (1870 - 1913)	225

3. Sự sụp đổ của thị trường thế giới (1913 – 1950)	227
4. Công nghiệp hóa thế giới sau Đại chiến lần thứ II	227
II. Bài học kinh nghiệm công nghiệp hóa	228
1. Các điều kiện ban đầu	229
2. Các chính sách mậu dịch nội địa và ngoại thương	229
3. Giáo dục kỹ năng và tiếp thu công nghệ	230
4. Hệ thống giao thông và thông tin liên lạc	231
5. Cơ quan chức năng và môi trường vĩ mô	231
III. Công nghiệp hóa thay thế nhập khẩu và công nghiệp hóa xuất khẩu	232
1. Công nghiệp hóa thay thế nhập khẩu	232
2. Công nghiệp hóa sản xuất hàng xuất khẩu	234
IV. Những vấn đề nảy sinh trong quá trình công nghiệp hóa	235
1. Đô thị hóa	235
2. Lựa chọn kỹ thuật	237
3. Hiệu quả kinh tế theo quy mô	237
4. Công nghiệp với quy mô lớn và nhỏ	238
5. Phát triển nông nghiệp và công nghiệp hóa	239
6. Giá xã hội phải trả và công nghiệp hóa	240
7. Nguồn vốn đầu tư	241

V. Những con đường phát triển và mô hình phát triển công nghiệp hóa	241
1. Hàm sản xuất theo giai đoạn	242
2. Những con đường phát triển	243
VI. Chính sách công nghiệp và chính sách công nghiệp hóa của Việt Nam	247
1. Chính sách công nghiệp	247
2. Chính sách công nghiệp hóa của Việt Nam	248

Chương 7

PHÁT TRIỂN THƯƠNG MẠI QUỐC TẾ

I. Các học thuyết về thương mại quốc tế	252
1. Thuyết trọng thương	253
2. Tư tưởng của Adam Smith (1723 – 1790) về thương mại quốc tế	255
3. Lý thuyết về mậu dịch quốc tế của Ricardo (1772 – 1823) – Học thuyết lợi thế so sánh	256
4. Quy luật tỷ lệ cân đối của các yếu tố sản xuất	259
II. Các hình thức và chính sách kinh tế đối ngoại của các nước đang phát triển	260
1. Đóng cửa kinh tế – Chiến lược kinh tế khép kín	260
2. Mở cửa kinh tế – Chiến lược kinh tế mở	264

III. Xuất nhập khẩu của các nước phát triển và đang phát triển	270
1. Xuất nhập khẩu các nước phát triển	270
2. Xuất nhập khẩu ở các nước đang phát triển	271
3. Những trở ngại đối với sự tăng trưởng nhờ xuất khẩu hàng sơ khai	274
IV. Chính sách thương mại và định hướng của ngoại thương Việt Nam	280
1. Chính sách thương mại	280
2. Định hướng phát triển ngoại thương Việt Nam trong chiến lược phát triển nền kinh tế mở đến năm 2010	283
V. Giới thiệu khái quát về WTO và quá trình gia nhập WTO của Việt Nam	286
1. Giới thiệu khái quát về WTO	286
2. Quá trình gia nhập WTO của Việt Nam	290

Chương 8

SỰ PHÂN HÓA GIÀU - NGHÈO VÀ CÁC GIẢI PHÁP CHÍNH SÁCH GIẢM PHÂN HÓA GIÀU NGHÈO

I. Sự phân hóa giàu - nghèo trong các hình thái kinh tế xã hội	291
1. Cơ sở lý thuyết của phân hóa giàu - nghèo	291

2. Cơ sở phân hóa giàu – nghèo trong các hình thái xã hội	295
3. Tăng trưởng kinh tế và phân hóa giàu – nghèo	300
II. Quan niệm về giàu nghèo	303
1. Nghèo tuyệt đối	304
2. Nghèo tương đối	306
III. Các chỉ số đánh giá, xác định giàu – nghèo	307
1. Chỉ số thu nhập	307
2. Cơ cấu tiêu dùng	308
3. Mức dinh dưỡng	310
4. Chỉ số về nhà ở	310
5. Chỉ tiêu giáo dục	311
IV. Những giải pháp chính sách giảm sự phân hóa giàu – nghèo	311

Chương 9

CHIẾN LƯỢC PHÁT TRIỂN KINH TẾ XÃ HỘI VÀ VAI TRÒ CỦA NHÀ NƯỚC ĐỐI VỚI PHÁT TRIỂN KINH TẾ

I. Chiến lược phát triển kinh tế xã hội	316
1. Khái niệm	316
2. Các yếu tố cấu thành sự phát triển	317

II. Vai trò của Nhà nước đối với phát triển kinh tế	325
1. Tình hình chung kinh tế xã hội các nước đang phát triển	325
2. Vai trò chủ yếu của Nhà nước đối với sự phát triển kinh tế	327
- Phụ lục	332
- Các thuật ngữ then chốt	367
- Tài liệu tham khảo	375
- Mục lục	381

TRƯỜNG ĐẠI HỌC KINH TẾ TP. HCM
KHOA KINH TẾ PHÁT TRIỂN
P. GIÁO SƯ TIẾN SĨ PHAN THỨC HUÂN

KINH TẾ PHÁT TRIỂN (Development Economics)

Chịu trách nhiệm xuất bản : CÁT VĂN THÀNH
Biên tập : PHAN ĐỨC DŨNG
Sửa bài : NXB THỐNG KÊ
Bìa : HUỖNH QUỐC PHI

NHÀ XUẤT BẢN THỐNG KÊ

Số ĐKKHXB : 18 – 2006/CXB/ 292 – 59/TK

Địa chỉ phát hành :

NHÀ SÁCH KINH TẾ TUẤN MINH

(Nhà sách 15 Đào Duy Từ cũ)

Địa chỉ mới : 23 Đào Duy Từ , P.5, Q.10, TP. HCM

ĐT : 08.8531424 - Mobile : 0918976920

In 1.000 cuốn, khổ 14,3 x 20,3 cm, tại Công ty XNK Ngành In TP. HCM.
Giấy xác nhận đăng ký kế hoạch xuất bản số 2412/2005/CXB do Cục
Xuất bản cấp ngày 27/12/2005 và giấy trích ngang kế hoạch xuất bản
số 99/QĐ-TK do Nhà Xuất bản Thống kê cấp ngày 08/3/2006. In xong
và nộp lưu chiểu tháng 5/2006.

NHÀ SÁCH KINH TẾ TUẤN MINH
(NHÀ SÁCH 15 ĐÀO DUY TỬ CŨ)
ĐỊA CHỈ MỚI: 23 ĐÀO DUY TỬ
F.5,Q.10 TP.HỒ CHÍ MINH
ĐIỆN THOẠI : 08.8531424
MOBILE : 0918976920

kinh tế phát triển (44500)

44.500 VND

Giá : 44.500 đ